

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 26/2026, 21 MAJA 2026 © PISM

KOMENTARZ

Próba utworzenia nowego rządu na Łotwie

Tomasz Zduńczyk

20 maja br. Andris Kulbergs z opozycyjnej Zjednoczonej Listy (AS) rozpoczął rozmowy z przedstawicielami czterech partii w celu utworzenia nowego rządu Łotwy. Dotychczasowa koalicja rozpadła się, a premier Evika Siliņa 14 maja podała się do dymisji. Utworzenie nowego gabinetu i jego stabilność będą zależeć od zdolności ugrupowań do współpracy w obliczu wyborów parlamentarnych, których konstytucyjny termin przypada najpóźniej na początek października br.

Dlaczego upadł rząd Siliņi?

Przyczyną rozpadu koalicji trzech partii w 100-osobowym, jednoizbowym Sejmie Łotwy, a następnie dymisji rządu Siliņi z centroprawicowej Nowej Jedności (JV – 25 mandatów), było odwołanie ministra obrony Andrisa Sprūdsa z centrolewicowych Postępowych (PRO – 9 mandatów) po incydencie związanym z [upadkiem ukraińskich dronów w okolicach Rzeżycy](#). Szefowa rządu, przedstawiciele jej partii oraz trzeci koalicjant, centrowy Związek Zielonych i Rolników (ZS – 16 mandatów), obwinili ministra o brak odpowiedniej reakcji i zaniedbania rozwoju obrony powietrznej. Tarcia w koalicji wywołało zarzucane Siliņi przez PRO niezgodnione odwołanie ministra i wyznaczenie na jego następcę swojego nieformalnego doradcy ds. bezpieczeństwa, płk. Raivisa Melnisa. Po ogłoszeniu przez PRO braku poparcia dla rządu premier złożyła dymisję, zaś prezydent Edgars Rinkēvičs – po rozmowach z partiami – wyznaczył Kulbergsa z opozycyjnej, centroprawicowej AS (13 mandatów) na kandydata na premiera.

Jakie są możliwości i perspektywy utworzenia nowego rządu?

Podział mandatów – kilkanaście pozostałych przypadła posłom niezrzeszonym – i niechęć do współpracy innych partii z populistyczną Łotwą na Pierwszym Miejscu (LPV –

8 mandatów) powoduje, że nie ma możliwości utworzenia koalicji większościowej bez udziału JV lub PRO. Ponadto ze względu na motywowaną ideologicznie niechęć prawicowego Zjednoczenia Narodowego (NA) do współpracy z PRO, partią byłego ministra obrony, nie jest możliwe powołanie rządu z oboma tymi ugrupowaniami. Tymczasem Kulbergs rozpoczął rozmowy o koalicji od ZS i NA – i dlatego mógł je uzupełnić jedynie o JV, której zaproponował liczbę ministerstw wynikającą z równego podziału 15 tek i stanowisko przewodniczącego Sejmu. W przypadku powodzenia negocjacji i powołania nowego, czteropartyjnego rządu, będzie miał on poparcie co najmniej 66 posłów. Stworzenie gabinetu i ustabilizowanie współpracy z koalicjantami może utrudnić perspektywa wyborów parlamentarnych i poprzedzająca je kampania, ale żadna partia nie opowiada się za ich przedterminowym rozpianiem.

Jakie znaczenie może mieć kryzys rządowy dla wyborów parlamentarnych?

Upadek rządu Siliņi może prowadzić do dalszego spadku poparcia dla kierowanej przez nią JV, która na przełomie marca i kwietnia br. miała ok. 10% poparcia wobec ponad 19% w wygranych wyborach z 2022 r. Jest natomiast korzystny dla izolowanej LPV, która zbudowała popularność na krytyce rządu i jego szefowej i prowadzi w sondażach

KOMENTARZ PISM

z poparciem do 15%. Na jego wzrost liczy także opozycja pozaparlamentarna, w tym powiązana z mniejszością rosyjską prawicowa Władza Suwerenna (do 10% poparcia). Poparcie w sondażach od kilku do 15% dla aż siedmiu partii przekraczających 5-procentowy próg wyborczy – w tym wszystkich uczestniczących w rozmowach koalicyjnych – może zapowiadać zarówno zaciętą kampanię wyborczą, jak i trudną koalicję w przypadku utworzenia rządu w tej kadencji parlamentu.

Jak może zmienić się polityka zagraniczna Łotwy?

Utworzenie rządu przez Kulbergsa nie spowodowałoby zmiany polityki zagranicznej Łotwy, w tym polityki wschodniej. NA, która miałaby współtworzyć koalicję, postuluje nawet twardszy kurs nie tylko wobec Rosji, lecz

także zamieszkującej Łotwę mniejszości rosyjskiej. Według NA obrona państwa wiąże się bowiem z ochroną języka i kultury łotewskiej przed wpływami rosyjskimi. Jednocześnie partia ta, choć nie podważa członkostwa Łotwy w UE, postuluje jego ograniczenie do wspólnego obszaru handlowego, co mogłoby utrudniać rządowi np. wspieranie pogłębiania integracji europejskiej. Wszystkie partie uczestniczące w rozmowach o utworzeniu nowego rządu opowiadają się za utrzymaniem silnych więzi transatlantyckich oraz wspierają zaangażowanie zarówno USA w bezpieczeństwo Europy, jak i NATO na wschodniej flance, w tym obecność wojsk sojuszników, m.in. polskich, na terytorium Łotwy. Postulują także pogłębianie współpracy z partnerami regionalnymi, w tym z Polską, zwłaszcza w kwestiach dotyczących obronności.